

17 'Ιουλίου, 1964.

Τηλεγράφημα κ. Σπύρου Κυπριανού προς Α.Μ. 'Αριχεπισκοποῦ
Κύριον Μακάριον, Πρόεδρον Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ
'Αναπληρωτὴν 'Υπουργόν 'Εξωτερικῶν, Λευκωσία.

"Συνηντήθημεν σήμερον 17.7.1964 ἐν Γενεύῃ μετὰ τοῦ Μεσολαβητοῦ
κ. Τουομιόγια. 'Ο κ. Τουομιόγια μοί ανέφερεν ὅτι δέν βλέπει
πιθανότητα ἐξευρέσεως συμπεφωνημένης λύσεως. Οὐδεμία πρόοδος
ἐσημειώθη. Δέν θά ἤθελεν ὅμως νά ἀποκλείσῃ ἐντελῶς τό ἐνδεχό-
μενον ἐξευρέσεως τοιαύτης λύσεως. Πολύ συντόμως θά πρέπει,
προσέθεσεν, Ψενικός Γραμματεὺς ΟΥ ΘΑΝΤ νά τοῦ δώσῃ νέας ὁδηγίας.
'Ο κ. Τουομιόγια ἀναμένει ὅτι ΟΥ ΘΑΝΤ καὶ ἀφοῦ συμπληρωθῇ ὁ νέος
κύκλος ἐπαφῶν τοῦ Μεσολαβητοῦ ἐν Γενεύῃ θά τοῦ ὑποδείξῃ ὅπως
ὑποβάλλῃ τὰς ἰδικὰς του προτάσεις.

'Ο κ. Τουομιόγια ανέφερεν ὅτι ὡς μόνη πιθανή βάση
"συμπεφωνημένης λύσεως" θά ἦτο ἡ "Ἐνωσις, τοῦτο ὅμως θά συνεπῆ-
γετο ἀνταλλάγματα πρὸς τὴν Τουρκίαν.

'Ο κ. Τουομιόγια εἶπεν ὅτι ἡ Τουρκία θά ἦτο διατεθειμένη
ἴσως νά δεχθῇ τὴν "Ἐνωσιν ἐάν παρεχωρεῖτο εἰς αὐτὴν στρατιωτικὴ
βάσις ἐπὶ κυπριακοῦ ἐδάφους.

Τοῦτο βεβαίως θά ἀπετέλει μορφήν διχοτομήσεως, εἶναι δέ
παντελῶς ἀπαράδεκτον διὰ τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν Κυπριακὴν
Κυβέρνησιν.

'Ἐτέρα σκέψις, ἀμερικανικῆς προελεύσεως κατὰ τὸν κ.
Τουομιόγια, εἶναι ἡ μετατροπὴ τῶν ὑπαρχουσῶν βρεττανικῶν βάσεων
εἰς βάσεις τοῦ ΝΑΤΟ μὲ ἐνεργὸν τουρκικὴν συμμετοχὴν. Τοῦτο
πιθανῶς νά ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τῆς Τουρκίας ἐάν ταυτοχρόνως παρε-
χωρεῖτο εἰς αὐτὴν μία ἑλληνικὴ νῆσος, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τῆ
Καστελλόριζον.

Κατὰ τὸν κ. Τουομιόγια, ἡ προσπάθεια "Ατσεσον ἐν Ψενεύῃ
ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν minimum ἀνταλλαγμάτων,
ἅτινα θά ἀπετέλουν διὰ τὴν Τουρκίαν τό τρίμημα διὰ τὴν "Ἐνωσιν.

Κατόπιν σειρᾶς συνομιλιῶν μετὰ τοῦ κ. "Ατσεσον, ὁ Τοῦρκος
ἀντιπρόσωπος καθηγητῆς ΕΡΙΜ μετέβη χθὲς εἰς "Αγκυραν διὰ νά λάβῃ
ὁδηγίας ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

'Ο κ. Τουομιόγια ἐπανέλαβεν ὅτι, ἐάν δέν ἐπέλθῃ συμφωνία ἐν
Γενεύῃ, συμφωνήσῃ πρὸς τοῦτο ὁ ΟΥ ΘΑΝΤ, ὁ ἴδιος θά εἰσηγηθῇ πρὸς
τὰ "Ἠνωμένα "Ἔθνη πλήρη ἀνεξαρτησίαν μὲ ἐγγυήσεις διὰ τὴν μειονό-
τητα. Θά εἰσηγηθῇ, ὡς ανέφερεν, ὀρθόδοξον λύσιν ἀνεξαρτησίας.

/...